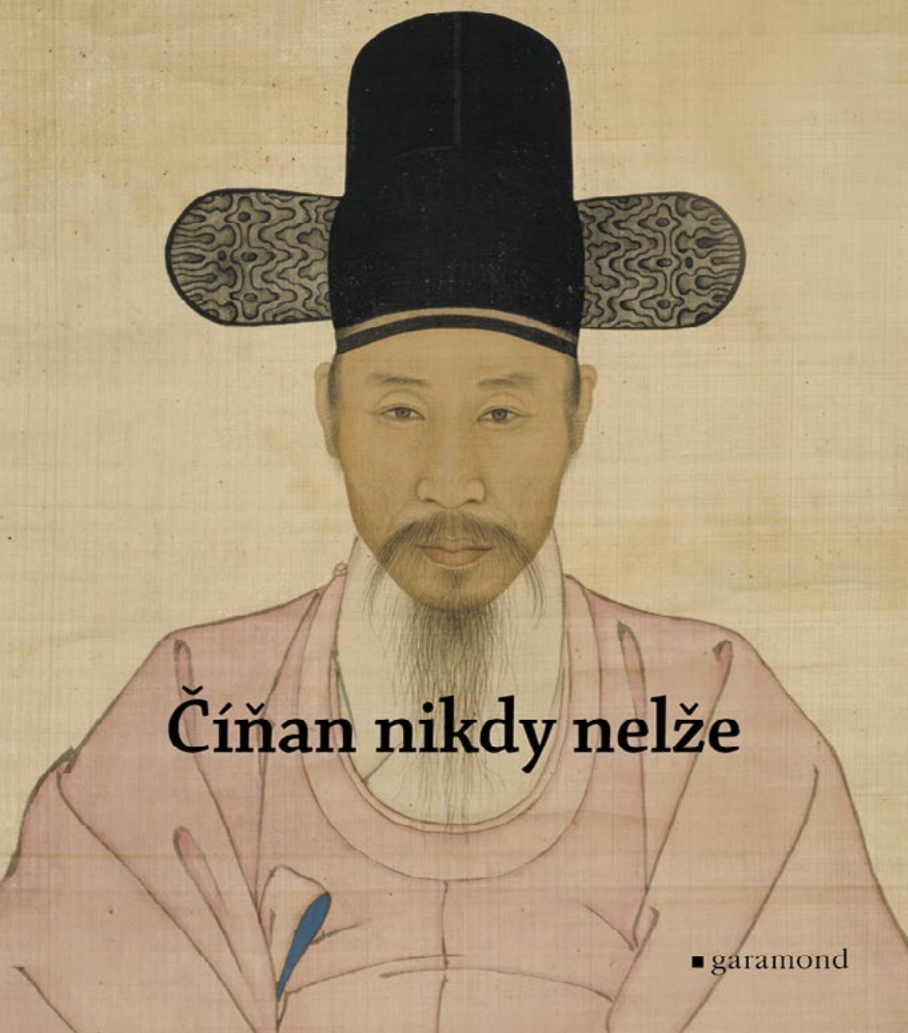

ČERNÁ KÁVA

Frédéric Lenormand

Případy soudce Ti

Číňan nikdy nelže

■ garamond

Případy soudce Ti. Číňan nikdy nelže

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.e-garamond.cz
www.albatrosmedia.cz

■ garamond

Frédéric Lenormand

Případy soudce Ti. Číňan nikdy nelže – e-kniha

Copyright © Albatros Media a. s., 2022

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS MEDIA

Frédéric Lenormand

Případy soudce Ti

Číňan nikdy nelže

Frédéric Lenormand

Případy soudce Ti

Číňan nikdy
nelže

Děj se odehrává počátkem léta 676 ve městě Pej-čou
na severovýchodě tchangské Číny.

HLAVNÍ POSTAVY

Ti Žen-ci, podprefekt v Pej-čou

Ma Žung, Tiao Tchaj a Tao Kan, pobočníci soudce Ti

První, Druhá a Třetí paní, manželky soudce Ti

Chan Ji, nájemný spisovatel

PŘÍPAD UKRADENÉHO NEFRITU

Liang Liang, člen sdružení obchodníků s nefritem

Mazaný Po, zloděj

Wu Šu, zloděj

Bílý lotos, manželka Wu Šua

Promytý písek, služebná

PŘÍPAD VÝROBCE VĚJÍŘŮ

Fang Malý třetí, výrobce vějířů

Krásný ptáček, manželka pana Fanga

Lao-er, malíř vějířů

PŘÍPAD ZÁHROBNÍHO MANŽELSTVÍ

Wan Ž'-fang, bohatý výrobce náhrobní keramiky

Čistota, manželka pana Wana

Síla prázdnoty, kněz lidového náboženství

I

*Věřící musejí přenést svůj obřad do pejcouského vězení;
První paní potká boha mezi marinovanou zeleninou.*

Každým rokem před měsícem koně se prostorný obchod pana Lianga proměňoval v slavnostní sál, kde sedalo sdružení nefritu. Obchodníci se scházeli, aby uctili Cchaj-šena, boha obzvláště drahého jejich srdcím. Když se tento bůh doslechl, že bude v nebeské hierarchii trůnit až na dvanáctém místě, přelomil své žezlo, dar od dračího krále. Na zem se sneslo nekonečné množství malých kousků a zarylo se do země. Měly krásnou mléčně zelenou barvu a byly tvrdší než křemen. Lidé z nich učinili symbol moci a nesmrtelnosti a sbírali od těch dob ty největší a nejbarevnější úlomky.

Muži, které ten večer pan Liang očekával, vynaložili o něco větší úsilí než ostatní na to, aby pozůstatky Cchaj-šenova žezla vypátrali, získali a dali do oběhu. Každý z nich ten nádherný kámen miloval a on jim to oplácel, protože jim zaručoval úctyhodnost a prosperitu. Na obřad se připravovali od samého rána tak, že nejedli

maso a především se byli vykoupat v hlavních lázních v Pej-čou, což svědčilo o jejich zbožnosti a těšilo jejich manželky.

Liang Liang dohlížel na výzdobu svého největšího sálu, kde byly vyleštěny poličky, pulty i truhlice. Všude zavěsili standarty, světélka a jiné příležitostné ozdoby s vyšívanými výroky k bohově slávě.

Jeho kolegové proudili k obchodu od počátku určitého dne, to jest něco před jedenáctou hodinou večerní podle odpočtu čínských hodin. Někdo se nechal přinést v křesle, jiní přišli pěšky a před nimi šel sluha s lucernou. Jeden po druhém vstupovali do osvětleného krámu a netušili, že je z druhého konce ulice sledují chtivé zraky.

Pomocníci pana Lianga je zdravili se sepjatýma rukama jako výjimečné hosty. Uvedli je k dvěma obětním stolům postaveným pod dokonale bílou sochou jejich ochránce, pěkně kulaťoučkého a s oblým bříškem jako symbolem prosperity, se zlatým prutem v jedné ruce a v druhé s žezlem, jímž plnil přání svých uctíváčů. První stůl přetěkal ovocem, zeleninou a obilovinami, protože bůh byl vegetarián. Druhý byl pokryt masitými pokrmy určenými jeho božskému okolí, neboť každý chytrý obchodník umí ohleduplně zacházet s drobným personálem.

Nezapomněli také přihodit do ohřívadel bambusové stvolky, jejichž kanonáda, když praskaly, zaháněla zlé duchy a připomínala lidu, že je na něj pamatováno.

V této rituální ochraně byly ten večer povážlivé trhliny.

Členové bratrstva od nejstarších až po ty nejmladší zapálili jeden po druhém svou vonnou tyčinku a poklonili

se božstvu, poté spálili zlaté pruty ze žlutého papíru, za něž symbolicky nakupovali nefrit získaný během roku v korytech řek.

Když byl bůh nasycen a zahrnut bohatstvím, nadešel čas, aby věřící udělali totéž. Jejich každoroční setkání bylo o to příjemnější, že nikdy nechyběly náměty k rozhovoru: mluvilo se o cenách nefritu, o ložiscích nefritu, o přepravě nefritu, o poplatcích z nefritu, člověk nevěděl, co si vybrat dřív. S pomocí vína si nakonec dovolili i jemné žertíky o různé kvalitě nefritu a o zaslepenosti zákazníků, kteří, byť i zámožní a urození, se v tom vůbec nevyznali. Ten večer byli obchodníci králi světa.

Zaplatili i malému orchestru, aby libě hrál bohu do ouška. Půvabné služebné s bujným poprsím, najaté z okolních krčem, doplňovaly jídlo a pití. Pozoruhodně ohebné tanečnice se za zvuku nástrojů v pravidelných intervalech natřásaly k bohovu pobavení. Těžili z toho i obchodníci, když už tam byli.

Byla to příležitost, jak vystavit na odiv své nejkrásnější kusy, ty nejčistší kameny, které objevili, výtvořily, s nimiž byli nejvíce spokojeni. Vyměňovali si sošky vyřezané podle nejlepších metod těmi nejzručnějšími řezbáři. Byla jich na tom stole mezi chody jako jelen na pivě a sušení mořští koníci učiněná hojnost, jaká by dokázala přivést kdekterého zkušeného sběratele k vytržení. Místní správa a úsilí tchangského vojska zaručovaly v této pohraniční oblasti už deset let mír, a tedy dobré zázemí pro obchodní výměny. Byli spokojeni, byli hrdí na splnění úkolů. Všechno klapalo, vládla radostná atmosféra.

Pohodu narušily silné rány. Neurvalá ruka tloukla na dveře krámu, přehlušujíc tím rámusem flétnovou melodii rytmicky doprovázenou bubínky. Rozhovory utichly, lidé se ptali, který hulvát se odvažuje rušit zábavu.

Když jeden zaměstnanec pana Lianga otevřel, viděli, jak se z polostínu vynořuje mohutná postava soudního pobočníka, staví se stranou a vyvolává:

„Udělejte místo pro otce a matku okresu!“

Vstoupil soudce Ti ve slavnostním zeleném hávu, v černém klobouku s naškrobenými křídélky a s dlouhým mandarínským vousem, který mu sahal až k pupku.

Byli by mu rádi nabídli místo a sdíleli s ním úlitbu na Cchaj-šenovu počest. Jenže mandaríni měli bohužel přísný zákaz kompromitovat se s obchodníky, jejichž činností ostatní obyvatelstvo pohrdalo, i když umožňovala oběh uctívaného kamene. Soudcův vpád musel mít úřední, a tedy nepřijemnou příčinu.

Pejčouský podprefekt ihned to zlé tušení potvrdil; oznámil, že vyšetřuje loupež, při níž bylo spácháno několik nebývale krutých vražd, a že to všechno souvisí s nekalým obchodem s nefritem, který on hodlá rozmetat.

Slova „nekalý obchod“ a „vraždy“ vyvolala velmi rozporuplné dojmy. „Nekalý obchod“ otrásl obchodníky, jejichž svědomí nebylo vždy tak neposkrvněné jako Cchaj-šenův plášť. Naproti tomu „vraždy“ jim napověděly, že jde o nedorozumění. Přes všechnu jejich dravost bylo násilí z transakcí vyloučeno, protože v dlouhodobém plánu škodilo. Umět oškubat hejla znamenalo zacházet s počítadlem a váhami, ne s nožem.

Ti jim několika slovy pověděl o hrozném zločinu, který odhalil díky svému pověstnému důvtipu, i o krvavých stopách, které ho přivedly až k těmto obchodníkům tak prosáklým bohatstvím, že pohrdají tchangskými zákony. Ukázal jim nefritovou destičku potřísněnou krví, která nesporně prokazovala souvislost mezi oněmi zločiny a obchodováním s tímto kamenem, *jejich* obchodováním a žádným jiným.

Obchodníci by si rádi tu věc prohlédli; troufli by si soudci sdělit, v kterém kraji byla vytěžena, kdo ji prodal a jak starý byl řezbář. Ti si strčil doličný předmět za lem rukávu a prohlásil, že se na to všechno podívají u soudu za denního světla a zákonem stanovenou formou.

Ti nejchytřejší z celé skupiny, kteří raději uzavřeli špatný obchod, než aby se zapletli do sítí spravedlnosti, v narážkách mandarínovi navrhovali obejít úřední povinnost výměnou za pokutu nebo kauci, což by znamenalo si ho koupit. Ten hanebný návrh jen posílil soudcovy pochybnosti a rozhořčeně jej odmítl.

A tak se smířili s tím, že obřad ukončí a půjdou s pobočníky do ja-menu.

„Vaše Excellence nepřišla v doprovodu stráží?“ podivoval se Liang Liang.

„Myslíte, že moje autorita nestačí, abych se prosadil bez pomoci kopí a obušků?“ namítl Ti.

Obchodníci ho honem ujišťovali, že má dostatečnou autoritu k prosazování císařských zákonů všude, kde se objeví, a dokonce i tam, kde není.

Zbývalo naložit se zelenými, bílými, černými a různými amulety, které pokrývaly celý stůl. Ti dostával závrať, když hleděl na ty poklady ze všech končin Asie. Nepřicházelo v úvahu, že by si je zadrženi odnesli s sebou a podplatili jimi strážce. Mandarín prohlásil, že všechno zabavuje, aby to mohl porovnat se zakrváceným důkazem. Po slyšení jim to vrátí.

Obchodníci se mezi miskami rýže zase rozštěbetali. Ti uhodil pěstí do stolu.

„Máte se za poctivé obchodníky, ale já tu vidím jen vrahy schopné všeho, aby uzavřeli výhodný obchod!“

Tak docela se nemýlil, až na to vraždění.

Ti si hladil svůj dlouhý vous a prohlížel si talismany mléčného vzhledu. Nařídil jednomu ze svých mužů, vybavenému písařským náčiním a svítkem pergamenu, aby si poznamenal všechny údaje nutné k soupisu těch věcí svěřených do úschovy a aby jim vydal kontrolní lístky.

Když pobočníci cpali to bohatství do velkého pytle, všimli si někteří obchodníci, že jeden z nich má na paži působivé tetování, které vypovídalo o kariéře u „rytířů zelených lesů“, tedy lapků z obchodních cest. O soudci bylo známo, že získává svůj personál mezi spodinou, asi aby dostál přísloví, že na vyléčení bolavých zad je nejlepší kopanec do zadku.

Když byl nefrit sepsán a zabalen, jakýsi Ma Žung a Tiao Tchaj zavedli všechny do ja-menu, kde budou předvoláni k výslechu. Než mandarín skupinku opustil, varoval je před jakýmkoli pokusem o útěk.

„O útěk, vznešený soudce?“ řekl pan Liang. „Kdo by mohl být tak odvážný, aby se postavil vaší síle a vaší inteligenci?“

To podkuřování podprefekta nerozveselilo o nic víc než finanční nabídky a obchodníci prošli setmělým městem až k vězení, které jim na pokyn jednoho z pobočníků otevřela sloužící stráž.

Třetí paní, ležící na kraji široké postele, o niž se dělily všechny tři soudcovy družky, slyšela hluk dveří a hlasy ze dvora. Jejich manžel zřejmě zase v noci pracoval. Byla z toho tak mrzutá, že nemohla znovu usnout.

„Vy také nespíte?“ řekla První paní, ležící na druhém konci *kchangu*.

Křísila kamínkem a zapálila olejovou lampu, což vzbudilo Druhou paní, jejíž spánek až do té chvíle nerušila žádná nepříjemná myšlenka.

Jejich manžel zase strašil v kdoví které čtvrti spodiny pod záminkou, že shromažďuje indicie. Možná se vrátí s důkazy, ale dozajista s blechami a s nechutnými stopami, které ony budou muset vyčistit. Tento vysoký úředník se úzce stýkal s pochybnými lidmi, propůjčoval se k výstřelkům nehodným jeho postavení a den ode dne přižívoval svou špatnou pověst. Ať si říká co chce, to pobíhání neslouží ani tak k udržování pořádku jako spíše k jeho vlastní potěše. Tak to nemůže jít dál.

Oficiálně byl první soudce pejšouského okresu podřízen prefektovi. Ale v těch odlehlých krajích bylo jeho území tak rozsáhlé a prefektura tak vzdálená, že jaksi

přejímal moc svého nadřízeného, aniž měl na ni nárok. Byl to jeden z rozporů, které jim vadily. Rok od roku získával větší zodpovědnost, nikdy žádné pocty. K čemu je být nejlepším podprefektem severně od Žluté řeky, když to nikoho nezajímá? A co horšího: jak mají snášet postavení manželek takového hrdiny a nemoci si přitom ani dovolit nové šaty s měnícím se ročním obdobím? Musely to vždycky nějak zaonačit, aby se nadále dobře vyjímalý mezi dámami z místního měšťanstva. A kdyby jejich drahý manžel o těch fíglech věděl, rozhodně by je neschvaloval.

„Máme štěstí, že máme za manžela poctivého muže,“ namítla Druhá paní, jejíž šťastná povaha se spokojila téměř se vším. „Už to je požehnání, za něž můžeme děkovat Nebesům.“

Popravdě, zatímco Třetí paní si stěžovala na jejich úděl, První udržovala vzhůru radostná myšlenka. Rozhodla se, že se o ni s konkubínami podělí; když už mají bdít, ať je to raději z radostného vzrušení než z nějaké zatrpklosti.

„Co nám brání mít dobrého manžela a k tomu žít v pohodlí krásného domu plného služebnictva?“ zeptala se.

Všechny tři věděly moc dobře, co jim v tom brání. Bylo by potřeba, aby zasáhl bůh štěstí Kuan Kung osobně a vyrovnal nedostatek ctižádosti soudce Ti Žen-ci. Naštěstí se zájem boha o jejich chudou domácnost právě projevil.

„Kuan Kung vám poslal zprávu?“ podivila se Třetí paní.

Bylo to ještě něco lepšího. S úsměvem, který téměř ozářil místnost, vysvětlila První paní, že potkala boha z masa a kostí.

„V chrámu Hradeb a příkopů?“ zeptala se Druhá paní.

„Ne,“ odvětila paní Lin. „Na zeleninovém trhu.“

Natrefila na něj, právě když si bůh kupoval zelené zeli marinované v octě. Znamení hovořila jasně, o tom se nedalo pochybovat. Popsala jim je.

Uznaly, že jim na dveře zaklepala Prozřetelnost.

II

*Z bandy zadržených se stanou oběti;
soudce Ti se má pustit po svých vlastních stopách.*

Soudce Ti právě dokončil své ranní omývání, třikrát mávl vlhkým ručníkem a vypláchl si ústa, když uslyšel zvuk soudního bubnu; nějaký stěžovatel chtěl vypovídat před soudcem. Zatímco ho sluhové oblékali, nechal si mandarín předložit od koncipienta případy, které budou na pořadu dne.

V noci opět došlo k incidentům u mostu přes řeku Pej. Už léta se tam v noci potloukali neznámí lidé a prováděli kdovíjaké čachry. Město nebylo příliš daleko od severní hranice, takže se kontraband potíral velice těžko.

„A pak jsou tu samozřejmě ti obchodníci, které nechala Vaše Excelence včera večer zavřít,“ řekl koncipient.

„Jací obchodníci?“ zeptal se Ti, který si nepamatoval, že by nařídil nějakou kontrolu na trhu.

„Sdružení nefritu v plném počtu, vznešený soudce,“ upřesnil tajemník, přesvědčený, že se jeho pán probouzí nějak pomalu.

Po počáteční bezradnosti se mandarín rozhodl začít výslechem zadržovaných, aby rozhodl, koho mají zbičovat za to, že nařídil zatčení bez jeho souhlasu.

Seděl za soudním stolcem, pod emblémem Draka vyšíтым na závěsu z rudého hedvábí, a prohlížel si soudní síň zaplněnou zástupem bohatých obchodníků, prospektorů a brusičů kamene, nespokojených s tím, jak s nimi bylo zacházeno. S majiteli krámů, jejich zaměstnanci a učni to byl pořádný dav. Začali stížnostmi na nepohodlné vězení.

„To stačí!“ zvolal soudce Ti a silně udeřil svým dřevěným čtverhranným kladívkem. „Uřčete si zástupce, který tady poklekne a promluví za vás za všechny!“

Když se ozval jeho hlas, členové sdružení podivně ztuhli. Ke stolu přikročil pan Liang a obezřele si soudce prohlížel.

„Je možné, že Vaše Excelence za jednu noc omládlá o deset let?“ zeptal se.

Soudci Ti ještě nikdy nikdo před soudem tak sprostě nepochleboval. Bylo to tím víc matoucí, že se ti hňupové tvářili zaraženě, jako kdyby mu z obličeje trčel ptačí zobák. Když se jich zeptal, co tu pohledávají, kdo je sem přivedl a kdo jim dovolil vytrhovat vtělení tchangského práva od jeho svrchovaných povinností, jejich zmatek se proměnil v rozhořčení.

„Přece... vy, vznešený soudce!“ odpovědělo několik z nich.

Ti by s chutí nařídil všeobecný výprask, aby se jim rozum vrátil na své místo. Bohužel sdružení nefritu mělo

velký podíl na přímých daních, takže to blouznění opilců, kteří si přišli léčit kocovinu do jeho soudní síně, musel snést.

Zato obchodníci byli pobouřeni, když slyšeli podprefekta popírat jeho včerejší návštěvu. A jako by toho rozčilení nebylo dost, napadlo jednoho z nich zeptat se, kam uložili ty zabavené předměty ze vzácného nefritu.

Soudci se ty jejich výplody začaly skládat v hlavě do hromady. Obchodníci mávali červeně orazítkovanými kontrolními lístky a požadovali navrácení svého majetku. Ti si nechal lístky přinést. Razítko bylo hrubou napodobeninou toho z ja-menu. Neobratnou rukou tam bylo vyryto „Mandarínův dům“ místo „Tribunál soudce Ti“.

Žalobci se nenechali prosit a popsali ty čtyři muže, kteří jejich slavnost proměnili v policejní výslech. Byl to soudce se stejně dlouhým černým vousem, který teď měli před očima, dva pomocníci jménem Ma Žung a Tiao Tchaj, kterým koukal z očí kriminál, jeden z nich měl na paži tetování, a písař, který všechno zaznamenal do své knihy. Ti si nechal upřesnit vzhled toho tetování a nařídil jednomu ze svých tajemníků, aby udělal náčrt.

Tao Kan, třetí soudcův pobočník, s uspokojením zaznamenal, že jeho z přítomnosti mezi těmi podvodníky nepodezírají. Právě tento bod pobočníky v očích jejich pána absolutně ospravedlňoval: kdyby si vymysleli nějakou lumpárnu, Tao Kan by byl první, kdo by se do ní zapojil, a určitě by s ní sám přišel. Byl-li nevinný on, druzí dva byli stejně čisti jako sníh na hoře Tchaj-šan.

Ti byl v pokušení napařit obchodníkům pokutu za nactiutrhání; už jen to, že si ho mohli splést s kdejakým ničemou, bylo urážlivé.

Nicméně tu byla jedna pozitivní věc. Jelikož k loupeži došlo v noci, zloději možná ještě neměli čas odnést lup z dosahu jeho soudní pravomoci. Brány města se zavíraly při západu slunce a znovu se otevíraly až za svítání. Ti dal příkaz prohledat v následujících dnech všechny, kteří projdou výpadovou bránou, a zabavit veškeré zásoby nefritu. Takové opatření zrovna neusnadní provoz, ale veřejný pořádek je důležitější než ucpání ulic.

Zatímco podprefekt uděloval pokyny, obchodníci zahájili velkou poradu. Liang Liang se vrátil a znovu poklekl před stolcem, aby soudci sdělil jejich rozhodnutí. Sdružení trvalo na tom, aby byli bandité potrestáni, ne kvůli němu, ale kvůli bohu Cchaj-šenovi, jehož slavnost si ti svatokrádci troufli narušit. Bůh bohatství by svým uctívačům neodpustil, kdyby nechali tu urážku bez trestu, a možná by jim v následujícím roce odepřel svou ochranu. Zaplatit soudní výlohy by je vyšlo levněji než znásobit obětiny nebo nechat vyrobit novou sochu na oltář. Navrhli, že budou vyšetřování financovat a v případě úspěchu vyplatí mimořádnou odměnu.

Pan Liang doprovodil svá slova činem a oběma rukama podal mandarínovi kousek nefritu, který zachránil před choutkami těch darebáků tak, že si jej schoval v botě. Tento talisman velmi obyčejného a zároveň velmi zvláštního tvaru chránil svého majitele před jistou

zdravotní poruchou a zlepšoval jeho výkon v intimních záležitostech.

Ti nasadil upjatý výraz, zatímco zbytek personálu zadržoval smích.

„Děkuji vám, mé intimní záležitosti jsou na tom velmi dobře,“ odpověděl.

Obchodník naléhal v přesvědčení, že mu dává velice užitečný dárek.

„Se třemi manželkami to Vaše Excellence bude opravdu potřebovat.“

„Ano, ano,“ utrousil Ti, „děkuji.“

„Potomstvo máte zajištěno.“

„O tom nepochybuji.“

Jeho naléhání bylo nepříjemné. Ti si říkal, jestli vypadá jako impotent. Trochu se mu poslední dobou zakulatilo břicho, ale ještě si nepřipadal jako sud, který se může leda kutálet kolem vlastní osy.

Už se chystal prohlásit slyšení za skončené, když mu připomněli, že je tu ještě jeden stěžovatel.

„Člen sdružení příštípkařů, kterému ukradli sandály?“ dohadoval se.

Byl zcela pohlcen vpádem dodavatelů nefritu a jejich přízračných soudců a zapomněl, že do bubnu před ja-menem udeřila něčí ruka.

Přišel před něj pokleknout malý odulý mužík, který se zdál spíš rozhněvaný než vyděšený.

„Pokorný poddaný, který se odvažuje předstoupit před Vaši Excelenci, se jmenuje Fang Malý třetí,“ prohlásil stěžovatel. „Jsem výrobcem vějířů ve čtvrti u jižní brány.“